

DZIENNIK POLSKI

Biurowa Redakcja „Dziennika Polskiego”, Plac Marjański 6 i 7.
 Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.
 Z przesyłką pocztową w państwie austriackim, rocznie 21 zł. — półrocznie 11 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 3 zł.
 Z przesyłką pocztową na granicę, do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 13 marek 50 gr., do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 50 franków — kwartalnie 30 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Bękopisów Redakcja nie zwraca.
 Telefon Redakcji 171.

wychodzi codziennie niewyłączając niedziel i świąt o 8. ranó.

Przedpłaty i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biurowa Administracja „Dziennika Polskiego”, plac Marjański, liczba 6 i 7, w domu pana Kisielki; we Wiedniu: pp. Hasenstein et Vogler (Otto Maass) M. Dukas; H. Schallak; A. Opperl; Rudolf Mossa. W Berlinie, Frankfurtu, Kolonii: Hasenstein et Vogler i G. L. Daube; w Hamburgu: Karoly et Liebmann. W Warszawie: Reichmann i Freuden. W Paryżu: C. Adam, Rue des saussaies 51.
 Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 6 centów od jednego wiersza drobny drukiem (petit).
 Prywatna Korespondencja i nekrologi 12 ct. od wiersza. Drobne ogłoszenia po 1°, centa od wiersza, Pomoczniki, sklepy po 1 ct. od wiersza.
 Reklamy w rubryce Nadesłano 20 ct. od wiersza

Zasadnicze orzeczenie.

Lwów 16. lipca.

Wydane przez Trybunał państwa orzeczenie, w sprawie zażalenia reprezentacji miasta Krakowa, nadto doniosłego jest znaczenia, byśmy nie mieli doń powrócić i kilku mu poświęcić uwagę. Treść orzeczenia, znaną czytelnikom z telegramów, musimy uzupełnić kilkoma szczegółami z przebiegu rozprawy, które się przyczynią do lepszego zrozumienia i oceny sprawy. Zażalenie gminy miasta Krakowa powiada:

Gwoli uroczystego obchodu setnej rocznicy konstytucji polskiej 3. maja 1791, powzięła rada gminy miasta Krakowa, jako reprezentacja obywateli tegoż grodu, na posiedzeniu dnia 12. lutego b. r. jednogłośnie uchwałę ustanowienia komitetu, który istotnie został wybrany na posiedzeniu dnia 17. lutego z dziesięciu członków, celem sformułowania i postawienia odnosnych wniosków. Na posiedzeniu dnia 10. marca wybrała rada delegata na kongres, mający się zebrać we Lwowie w tym samym celu. Nim jednak wybrany komitet jakkolwiek rozwinął działalność, przyszedł namiestnik we Lwowie rozporządzeniem z dnia 12. marca 1891 na podstawie § 117 statutu miasta Krakowa zakazało wykonania uchwał z dnia 12. i 17. lutego i 10. marca, albowiem rada miejska przekroczyła takowemi przysługującą jej na podstawie ustawy z dnia 1. kwietnia 1866, zakres działalności. Wniesionemu rekursumi ministerstwo praw wewnętrznych rozporządzeniem z dnia 21. kwietnia nie dało miejsca, z powodów, przyjętych w rozporządzeniu namiestnictwa. Temi rozporządzeniami naruszono ustawy zasadnicze państwa. Artykuł 13 gwarantuje każdemu obywatelowi, a więc także reprezentacji obywateli, swobodne wyrażanie swojej opinii, słowem, pisaniem i drukiem, a według artykułu 19, są wszystkie ludy równoprawni i każdy lud ma nie naruszalne prawo strzeżenia i pielegnowania swojej narodowości i swojego języka. Tym artykułem sprzeciwia się wydany zakaz. Twierdzenie, że rada miejska przekroczyła zakres działania, wskazany jej statutem, nie jest usprawiedliwione, statut bowiem nie dotyczy ogólnych ustawami zasadniczymi państwa obywatelom przyznanych praw i zawiera wyłącznie postanowienia w sprawie wewnętrznej zarządu gminy, a zatem postanowienia statutu nie mogą stać na przeszkodzie w wykonywaniu praw, opartych na ustawach zasadniczych państwa.

Z wywodów reprezentanta rządu, radcy ministerjalnego, dr. Rosy, zastugaje chyba na uwagę jedna okoliczność. Stał on na stanowisku, że o naruszeniu prawa swobodnego wyrażania przekonania nie może tu być mowy, albowiem rada gminy nie wyraziła swojemu uchwałami mniemania lub zapatrywania, jeno wolę uczynienia czegoś w swoim charakterze urzędowym. Trybunał państwa, jak wiadomo, orzekł, że zakazem wybranym przez radę gminy miasta Krakowa komitetu dla świętowania setnej rocznicy polskiej konstytucji, naruszono artykuł 13. ustaw zasadniczych państwa, nie naruszono natomiast artykułu 19. tychże ustaw. W motywach do tego orzeczenia, powiada Trybunał państwa: Z uwagi, że komitet został wybrany w celu uroczystego obchodu setnej rocznicy konstytucji 3. maja 1791, że w tej uroczystości znajduje wyraz przekonanie reprezentacji gminnej miasta Krakowa o historycznym znaczeniu tejże konstytucji, należy uznać, że w zakazie użycia środków, do wspomnianego wyrażenia przekonania, przekroczył właśnie tenże objawienia opinii a tem

samem naruszono gwarantowane artykułem 13. ustaw zasadniczych państwa prawo swobodnego wyrażania zapatrywania. To są najważniejsze szczegóły, dotyczące orzeczenia Trybunału państwa.

Czy ono ma dla nas jakąś wartość i doniosłość? Nie wahać się twierdzić, że bardzo wielką. — Wiemy wprawdzie, że orzeczenia Trybunału państwa mają w ogóle znaczenie więcej teoretyczne i zasadnicze, aniżeli praktyczne i aktualne egzekutywne. Trybunał państwa nie posiada żadnej. Mimo to, warto sobie to orzeczenie zachować w pamięci. Trybunał państwa, a więc instancja kompetentna i ustawą do tego umyślnie powołana, orzekła po postępowaniu, formalnie przeprowadzonym, że zakaz namiestnictwa potwierdzony przez ministerstwo spraw wewnętrznych, narusza ustawy zasadnicze państwa. Wobec tego, że wiadomym jest, iż naruszenia ustawy dopuścił się minister spraw wewnętrznych, wobec tego, że minister za wszelkie swoje czynności jest odpowiedzialny, że w szczególności za naruszenie ustawy może być oskarżonym przed Trybunałem stanu, mogłoby się niejednemu wydawać, że najprostszym wnioskiem orzeczenia Trybunału państwa byłoby postawienie prezydenta ministrów, który w jednej osobie jest zarazem ministrem spraw wewnętrznych, w stan oskarżenia...

Sądymy jednak, że miało się znaleźć nawiązań, którzy takie konsekwencje zechcą wyciągać z orzeczenia Trybunału państwa. Gdyby rzecz cała nie była spóźniona, twierdzenie to miałyby jeszcze ciekawość. Inniemu słowo znaczy to, że gdyby Trybunał państwa był wydał swoje orzeczenie przed obchodem setnej rocznicy konstytucji 3. Maja 1891, a więc w czasie, kiedy związany przez krak. radę miejską komitet mógł jeszcze coś zdziałać, a ministerstwo wtedy, mimo orzeczenia Trybunału państwa, zakaz swój utrzymało w mocy, wówczas można byłoby powiedzieć, że ministerstwo z całą świadomością narusza ustawy zasadnicze i wówczas też mogłoby być w pewnej mierze uzasadnionem przypuszczenie, że należy ministerstwo za świadome naruszenie ustawy pociągnąć do odpowiedzialności. Dzisiaj zaś, wśród zachodzących obecnie warunków, wystąpić z żądaniem postawienia ministra w stan oskarżenia, byłoby śmiesznością, która świadczyłaby przedewszystkiem o tem, że się nie ma pojęcia o całym aparacie, który trzeba poruszyć, aby oskarżyć ministerstwo przed Trybunałem stanu, a nadto ośmieszyłoby tego rodzaju żądanie sama sprawa, która dzisiaj stoi jasno i silnie — bo ma za sobą powagę Trybunału państwa.

Na dzisiaj samo orzeczenie tego Trybunału nie wystarczy. Orzekł on, że ministerstwo zakazuje reprezentacji miejskiej zawiązania komitetu dla uroczystego obchodu pełnego faktu historycznego, pozbawiło ją tem samem możności wypowiedzenia swojego zapatrywania o tymże fakcie i w ten sposób naruszyło artykuł 13. ustaw zasadniczych państwa, gwarantujący obywatelom swobodę w wyrażaniu przekonania. Z tego wynika, że radzie gminnej, jako reprezentacji obywatelskiej, wolno objawiać opinie w kwestjach politycznych, że czyniąc to, reprezentacja odnosiła nie wykroczyła bynajmniej po za zakres swojego działania, statutem jej zakreślony, bo jedno z drugiego nie ma nic wspólnego, bo statut, normujący szczegółowy i ściśle ograniczony zakres administracji, nie może odnosić korporacji pozbawiać praw, gruntujących się na ustawach zasadniczych. Na tem polega doniosłość i znaczenie orzeczenia Trybunału państwa i to nam na razie wystarczy. Potrzeba jeno, abyśmy je sobie zapamiętali.

W sprawie „Morskiego Oka”.

Nareszcie i konserwatywny organ partii krakowskiej, „Czas”, zabrał głos w niesłychanie drażliwej sprawie granicznej konfliktu pomiędzy magnatem pruskim, ks. Hohenzollernem, a władzami austriackimi w Galicji, i oto co pisze dziś we wstępnym artykule, pochwalisz na początku „niewzruszające stanowisko” Koła, zajęte przezeń w tej kwestji wobec rządu i konstytucji, że „cały kraj solidaryzuje się najzupełniej z zdaniem, wypowiedzianem przez prezesa Koła, p. Jaworskiego i pochwała przedsięwzięte już przez niego i zamierzone jeszcze kroki”.

Podnosiliśmy już niejednokrotnie. — pisze tedy „Czas” — że sprawa o „Morskie Oko” komplikuje się niezmiernie przez pogmatwanie w niej dwóch, całkiem odrębnych stosunków prawnych: sporu prawnoprywatnego między właścicielami dóbr granicznych i sporu politycznego o granicę kraju; względnie państwa. Już przez to samo powstaje cały szereg wątpliwości co do kompetencji władz w pierwszym a drugim kierunku. Otóż Koło polskie zajęło wobec tej kwestji stanowisko bardzo właściwe i jasne: z zupełnym wyłączeniem sprawy ewylniej, postanowiło ono traktować rzecz jako bardzo ważną dla kraju sprawę polityczną, sprawę całości granic i powagi władz w krajowych. Stanowisko to pozwoli Kołu skupić w jednym kierunku całą energję i użyć wszystkich środków dla uzyskania pełnego zadośćuczynienia. Z całego tego zajęcia odnosi się wrażenie, że ze strony węgierskiej sprawa jest postawiona właśnie odwrotnie, że przeważa tam interes prywatnego człowieka, ks. Hohenzollerna, a w drugiej dopiero linii występuje interes państwa. Nie trzeba w tym względzie wysnuwać przeciwnych wniosków z faktu, że najniższe władze węgierskie brały czynny udział w ostatnich gwałtach. Kto zna dziwny i niezbyt europejski ustrój administracyjny dzisiejszego Węgier, tego nie zdziwią ani żandarmi, płatni przez ks. Hohenzollerna; ani policja publiczna, wykonywana przez oficjalistów prywatnych. Fakt sam jest tak oburzający i brutalny, że trudno nawet przypuścić, żeby wyższe władze węgierskie mogły naprawdę mieć w nim intelektualny udział i byłby to prosto objaw dzikości politycznej.

Trudno to przypuścić i z innego jeszcze powodu: szczególny, jedynie w swoim rodzaju stosunek międzynarodowy Węgier do Austrii, będący w rzeczywistości stosunkiem dwóch państw samodzielnych do siebie, wyklucza istnienie jakiegokolwiek sądowno-politycznej władzy ponad oboma, któraby krzywdy graniczne sądziła. Z drugiej strony o rozwiązaniu sprawy się, o tym „procesie międzynarodowym”, jakim jest wojna, także mowy być nie może. To stanowisko nakładła w danym przypadku na Węgry podwójny obowiązek taktu i dobrej woli. A że dobre stosunki z polską Galicją leżą także w dobrze zrozumianym i łatwym zrozumiałym interesie Węgier, więc nawet w braku taktu i dobrej woli, interes powinien wpłynąć na dalsze ich zachowanie się. Nie chcemy nawet podnosić i do wodzić widocznej niesłuszności samej sprawy granicznej po stronie Węgier. Fakt jest, że najniższe władze, ale za wsze władze węgierskie, dopuściły się gwałtu na komisji sądowej austriackiej; to wystarczy, aby mieć prawo, żądać energicznie i konsekwentnie zupełnej satysfakcji i gwarancji, że na przyszłość podobne wybryki nie znajdą pobłażania u władz węgier-

skich. Oczekujemy więc zapowiedzianej enuncjacji hr. Taaffe'go, (już nastąpiła i.. zupełnie nie zadowolona naszej delegacji, jak to na podstawie dobrych wiadomości skonstruował onegdaj nasz korespondent wiedeński „Pr. R. Dz. Pol.”), a niemniej oświadczenia rządu węgierskiego w tej sprawie, bo ono dopiero wskaże nam dalszą drogę i dalsze środki obrony.

Pokłosie parlamentarne.

Wiedeń 14. lipca.

Za dwa dni kończy się sesja parlamentarna, pierwsza, w której objawił się zmieniony kierunek rządów hr. Taaffe'go. Charakterystycznym znamięm tej sesji są liczne nieporozumienia i pewna niejasność, wynikająca z nowości sytuacji i ostrożnego wyczekiwania ze strony najpożyteczniejszych grup izby. Rząd przez orędzie cesarskie zapowiedział okres pracy na polu ustawodawstwa społecznego i usunięcia na drugie miejsce wszelkich sporów narodowościowych. Jedynie Koło polskie wzięło jednakże ten program literalnie i ra serjo. Niemcy zrozumeli go tak, że teraz wolno im z Czechami zrobić, co im się podoba, a Czesi znow widzieli w nim tylko czas przejęciowy, którego rząd użyłby przagnął dla zupełnego ich odosobnienia. W ten sposób cała sesja odznaczała się musiła nieszczerością, obłudą i niedowierzaniem. Najjaskrawiej objawiło się to niedowierzanie wobec licznych deklaracji Koła polskiego. Kilkakrotnie oświadczenie, że Koło zachowuje sobie prawo polityki wolnej ręki, Niemcy rozumeli tak, że Koło zmienia dotychczasowy kierunek swej polityki na ich wyłączenie, a każdy przeciwny objaw piętnowali, jakoby jakieś złamanie wiary. Z drugiej strony nie można zaprzeczyć, że Koło nie dość jasno kierunek swój zamarkował, dając niejako do tego mylnego tłumaczenia popoch, a ciągłem dyplomatyzowaniem z jednej, wewnętrzną zaś niezgodą z drugiej strony, na prawicy zarówno, jak na lewicy izby odbiło nadzieje, których realizować ani chce, ani może.

Koło polskie w dzisiejszym składzie — a potrzeba, żeby ktoś to raz już wyraźnie powiedział, zmieniło się do niepoznania. Tyle stawiona i wyraźnie dodaj, tyle pożyteczna i konieczna we Wiedniu solidarność Koła, istnieje jeszcze tylko z pozorów, w istocie zaś ustąpiła miejsce próżnym intrygom, ambicjom i ambicyjkom, które nie są szkodliwsze, ile że nie występują jawnie i nie pozwalając skrytalizować się kierunkowi, objawiają przedstawił politykę większości Koła, objawiają się jeno w sposób nieoljalny przy sposobności głosowań nad kwestjami osobistymi, lub w samowolnych przemówieniach poszczególnych Koła członków. Kiedy liberalni posłowie polscy tworząc w Kole mniejszość, nie inaczej, jak przez głosowanie, objawiali odrębność swojego stanowiska, uchwalom większość jednakże zawsze i bezwarunkowo się poddając, dzienniki konserwatywne mimo to ciągle oskarżały ich o cele rozkładce i podejrzliwość o choć złamania łączności. Dzisiaj frakcja liberalna tak samo, jak dawniej, stanowi w Kole opozycję i tak samo, jak dawniej, lojalnie i o pozycję objawia; ale z tona właśnie owej konserwatywnej większości wyłoniła się frakcja, w której umiały pomieścić się wszystkie niezadowolone jednostki bez względu na ich kierunek polityczny, na to tylko, aby dziś temu, jutro innemu członkowi Koła podstawić nogę i bułamucie opinie publiczną, co do właściwej Koła polityki. Ta frakcja, to właściwy klub w klubie i to dopiero właściwy grzech przeciwko solidarności Koła.

Nie pomogą żadne krzyki i zapierania się: owe ce działalności tych panów aż nadto są widoczne. A przytem co za komiczne zastrzeżenia i zakłamania się, że to tylko zwykłe kółko towarzyskie, którego jedynym celem: przekaska! Nigdy liberalna lewica Koła tak się swojej samodzielnosci nie zapierała, a mimo to nigdy — nawet w wypadkach, gdzie wielkiego potrzebą było zaparcia się własnych przekonań i dążności — ta lewica w taki sposób na jedność Koła nie nastawiała i na zewnątrz polityki na własną rękę nie prowadziła. Natężająca sesja parlamentarna i dłuższa choroba nie pozwoliły mi od początku poznajmając stale czytelników „Dziennika Pol.” z szkodliwą tej chwili dłałnością, pozwolić zatem, że teraz, dla zrozumienia jasnego sprawy, zacznę rzecz od początku i opowiem ją cokolwiek obszerniej.

Zaraz z początkiem sesji parlamentarnej na porządku dziennym w Kole stał kierunek przyszłej polityki i zaczęły się ustne starcia pomiędzy trzema kierunkami. Zwolennicy pierwszego kierunku pragnęli wytrwania w dotychczasowym sojuszu, centraliści w Kole, (bo są i tacy, wierzący mi) żądali formalnego sojuszu z niemiecką lewicą z wspólną komisją parlamentarną itd., rządowcy zaś propagowali politykę wolnej ręki hrabiego Taaffe'go, to jest zaniechanie wszelkich programów i robienie w każdym wypadku tego, czego hr. Taaffe żądał. Nie będę tu rozpryskiwał się o niebezpieczeństwach sojuszu z Niemcami. „Dziennik Polski” dość już chyba o tem pisał, zbyt cennym też będzie wskazywać na poniżające i niemoralne stanowisko rządowców. Wypadnie chyba jeszcze skonstatować, że zwolennicy jedynie racjonalnej polityki, pozostania w słowiańskiej większości, zostali odsunęci i że wszystko, co potem się w Kole działo i co mianowicie przebiegało w wystąpieniach Koła na zewnątrz, było tylko wypadkową następujących dwóch kierunków. Stosownie do przypadkowego chwilowego stosunku głosów, rezultaty wyborów do komisji wykazywały zwycięstwo raz jednej, raz drugiej frakcji i również przypadkowo wybierani do izby mowcy, manifestowali raz ten, raz inny kierunek. Pod egidą posty Tyszkowskiego zebrało się grono posłów, których z początku mylnie jako autonomistów uważano i sądzono. Wkrótce okazało się, że w tem gronie w najlepszej harmonii znajdują się obok siebie antonomiści, rządowcy i klerykaliści i że łączy ich jeden tylko wspólny cel: wybory do komisji, delegacji itp. niejako w rodzaj politycznego towarzystwa ubezpieczeń. Jeżeli po temu zachodziła potrzeba, grupa Tyszkowskiego przyłączała swe głosy nawet do głosów liberalnych posłów, byle którego z ubezpieczonych wzajemnie członków wprowadzić do jakiejś wpływowej komisji. Przytem dzienniki konserwatywne gotowe były nazwać oszczerca każdego, kto mówił o jakimś klubie w klubie, co było rzadko i trudno do udowodnienia, zważywszy zupełny brak programu politycznego w tym zbiorze ludzi najróżniejszych przekonań a połączonych tylko osobistą ambicją. Komiczным w istocie był ambaras tej grupy, kiedy przyszło jej sprostać zarzut uczyniony, nie pomnę już, przez który dziennik, zarzut dotyczący intrygowania przeciwko przesowi Koła. Sprostować potrzeba, a nie wiedzied — jak się podpisać. Po długich deliberacjach wybrano nareszcie podpis „posłowie, schodzący się u posty Tyszkowskiego!”

Otóż Kole przedstawiło się z początkiem sesji w następujących odcieniach: 1. partja krakowska *vulgo* stanczycy, 2. partja rządowa, czyli jak ich tu nazywają „Taaffici”, 3. owi „schodzący się” (rozdzieni a) na autonomistów i zwolenników sojuszu z Czechami i b) na klerykalistów, wre-

Wilhelm!
 Przysłuchany głos mu wkrótce odpowiedział.
 Kohn też dalej do tuby mówił:
 — Jeśli jesteś zdecydowany na zakup akcji kromierskich, to kup dzisiaj, bo jutro rano, zdaje mi się, chwilowo, pójdą w górę.
 Nadstawił ucha i słuchał odpowiedzi Wilhelma, poczem znow w rurę pytał:
 — Czy nie wiesz, czy Landesbergi mają dużo kromierskich?
 Kantorowicz coś odpowiedział, a bankiera usta taki śmiech okraszył, jaki już dawno na jego twarzy nie gościł.
 Zamknąłszy biuro, krytymi schodami zszedł do swego dolnego gabinetu, w którym dopiero co rozmawiał z Wilhelmem.
 W kancarach było już pusto, urzędnicy się rozeszli, a w salach, od których drzwi stały otworem, panowała grobowa cisza.
 Do sklepionych sal światło przytłumione wdzierało się z ulic o wysokich domach przez żelazne kraty okien i ich matowe szyby.
 Kohn rzucił się na fotel i zadumał się tak, iż w pustych salach oddech jego nawet nie przylguszał tiktaku zegara, poruszającego się w czwartej sali.
 Nagle zerwał się i podążył do wnętrza właściwych biur i kas.
 Stanął pod żelaznymi drzwiami i wydobył z kieszeni mały stalowy klucz, którym lekko otworzył ciężkie podwoje.
 Znajdował się w kasach banku swego. Żelazne szafy stały dokoła przy ścianach sklepowej sali. Światło oświetlało ich lśniące powierzchnie swym złotawym blaskiem i złocono brzozy zamków.
 Kohn stanął w środku tych żelaznych skrzyń i zamyslił się. Jego policzki pokryły się szkarlatem a zółte oczy błyszczały, jak nigdy. Wargi mu drżały i cnił, że się pod nim trzęsła jego noga, jak gdyby się bał tej pustej i ponurej sali.
 Opuścił się na zwykły gięty stółek, stojący opodal i położył głowę na ręce, opartej na kolanie.
 W tej pozycji siedział długo i odcinił się do

pięro, gdy słońce oświetliło go strumieniem złotawego światła.
 Zerwał się pospiesznie, wyciągnął z kieszeni pęk kluczyków stalowych, płaskich, powycinanych. Z nich wybrałszy jeden, zmierzył ku dużej żelaznej szafie, stojącej w rogu sali.
 Drzwi jej za przyćmieniem kluczyka się rozwarły i Kohn drżącą ręką sięgnął do jej wnętrza.
 Po chwili wydobył z niej paczkę papierów, starannie owinięta i opakowana.
 Podbiegł z nią do okna i wyczytał na jej wierzchu napis, jego własną ręką położony: „Depozyt pani Samuelowej Kohn”.
 — Tak... to to — szepnął — to...
 Zamyślił się i cicho dodał:
 — Moja dobra matka... gdyby wiedziała, samaby mi oddała... chowa, aby wnuki po jej śmierci znalazły na otarcie łez... prawniki... Łęcka.
 Urwał i pospieszył nazad do kasy, którą lekko zatrzasnął.
 Szybko wybiegł z tej sali, nie próbując na wet, czy ją dobrze za sobą zamyka, biegnąc, jakby go kto gonił, przez cały szereg komnat, napełnionych biurami, nie zatrzymując się nawet w swym gabinecie i odetchnął dopiero, gdy się znalazł na gorze w gabinecie.
 Paczkę wrzucił w szufladę biur, a zdenerwowany, rozstrojony, na pół przytomny, upadł całym ciałem na sofę.
 Objął głowę w obie ręce i głośno wzywał.
 Wtem Pomballe uchylił drzwi i zawołał:
 — *Mais Monsieur est de retard, il est siir et cinqe minutes.*
 Bankier się zerwał, jak oparzony i czemprędzej przyszedł do swego gabinetu toaletowego, gdzie zastał lokaja, stojącego z frakiem w ręku.
 Kohn prędko się przebrał, oblał twarz wodą kolonką i pospieszył do salonów. rżęście oświetlonych, w których kilka osób oczekało jego żony.
 Po objeździe wyglądał znacznie uspokojony, choć jeszcze wypieki ceglaste nie opuszczały jego oblicza.
 Wychyliwszy duszkiem filiżankę czarnej

kawy i kieliszek *Curaçao*, zagadnął Bywalskiego, siedzącego przy nim.
 — Cóż w mieście mówią?
 — O czym?
 — O mnie!
 Bywalski spuścił monokl i zaczął przedczyszczać jego szkło, cedząc:
 — Mówią, że jeśli nie zbankrutujesz, to będziesz najsiłniejszą i najszczęśliwszą głową finansową tych czasów...
 Kohn pokiwał.
 — To jeszcze o bankructwie mówią? — wyszeptał z jaszczym niezadowolaniem.
 — Mówią i nie mówią! — odparł Bywalski.
 Nastąpiło milczenie, które znow przerwał Kohn.
 — A o Lenie nie słyszysz?
 — *Owszem!* Paryska wracała z Ischl...
 — I oż?
 — Opowiadała — ciągnął dalej Bywalski. ciagle czyszczył szkło monokla — że hrabina...
 — Co hrabina?
 — *Fait la pluie et le beau temps à Ischl...* Paryska nawet jest *comment dire?*
 — Co? co? — podchwycił Kohn, którego oczy pałały niezrozumiałą ciekawością. Bywalski też, jak zwykle w takich razach, coraz wolniej mówił.
 — Obrażona, bardzo... na panią Koronią. Wystaw sobie, ignorowali ją prawie *ne vivant qu'avec la reine Charlotte.*
 — Jakto?
 — No jak! obruszył się Bywalski — twój zięć teraz zna tylko *les tete couronnées.*
 Kohn zaśmiał się głośno i radośnie.
 — Ten Karol! ten Karol! — mrucał — *il a du tupe!*
 — I jaki! — zaszeptał Kohn, puszczając z zadowoleniem kłab dymu z cygara — ale ten tupe! — dodał — kosztuje, mój drogi, *les yeux de la tete.*
 — Właśnie wczoraj — podchwycił Bywalski — właśnie wczoraj u Kinszejnow na obiedzie rozmawiali, co cię może Koroniści kosztować, byli i tacy, którzy twierdiali, że on tylko, a nie

ty, inny był powodem zachwiania się twojego podcas kursów.
 — Więc jeszcze ciągle o mnie mówią? — wtrącił bankier, a rozpromieniona twarz jego lekko pobielała.
 Bywalski się nieznacznie zmieszał i zaraz odparł:
 — No! naturalnie. Wszak ciągle dajeje o sobie powód do mówienia... Rzeźbów... Koronscy... *Krajkorona diable! ca donne a parler!*
 Kohna twarz znow okryła się wyrazem błędnego zadowolenia. Lyknął kieliszek likieru złotego, jak złoto i sięgając ręką do bocznej kieszeni od fraka, mówił.
 — Wiesz? niebieski salon, dziś wykończyli. Tu podał Bywalskiemu dwie depesze i dalej ciągnął:
 — A Koroniści telegrafuje. Czy ty nigdy niewidziałeś tej królowej Charlotty?
 Bywalski z uwagą odczytał oba telegramy, uśmiechnął się niedostrzegalnie dla każdego, co nie odbył specjalnych studiów nad jego fizjognomią i po chwili dopiero zagadnął:
 — Pytałeś o coś?
 — O tę królową Charlotte.
 — Cóż chcesz wiedzieć?
 — Znasz ją?
 — Nie, ale dużo o niej słyszałem.
 — Cóż myślisz — zaczął po pauzie bankier z pewnem wahaniem w głosie i bacznie spoglądając w oczy przyjacielowi — czy królowa by przyjechała na 5-go września do Rzeźbowa?
 Bywalski wyłupił ogromnie oczy na Kohna i chcąc ukryć filuterny wyraz, który sawitał na jego twarzy, spuścił kolosalny kłab dymu, okrywający głowę jego jak chmura i wyszedł.
 — Królowa Charlotta w Rzeźbowie... hm... hm?
 Krząkał i nie nie odpowiadał. Kohn też czekał, co widząc Bywalski, kończył:
 — Jeśli, jak mówią, jest tak dobrze z Leną... I Bywalski, jakby chciał się uwolnić od dalszych pytań bankiera, wstał pod pozorem przypatrzenia się cudownemu pejzażowi Angeliki Kaufmann, stojącemu na kominku.
 (Ciąg dalszy nastąpi.)

Zięciowie domu „Kohn et Cie”

Powieść współczesna

Wincentego hr. Łosia.

Tom II.

(Ciąg dalszy).

Pan minister zaś uśmiechnawszy się dalej, ciągnął z widocznym pospiechem:
 — Rząd, jak panu wiadomo, zatwierdził budowę kolei, łączącej nasze dwie strategiczne linje.
 — Aha...
 — Interes ten panu szczególnieby odpowiadał.
 — Dlaczego?
 — Bo pan budujesz odnogę Nadbużna.
 — A prawda!
 — Wiec też panu najprzód go przedstawiam.
 — *Ma reconnaissance...*
 — *Allons donc* — przerwał minister — ja bawię w Warszawie do jutra wieczora. Pomyśl pan nad tem. Jeśli byś się zdecydował... *je serai charmé de vous faciliter la chose.*
 Kohn się skłonił lekko i uściśnął dłoń ministra, wychylając się do niego.
 Pani Kohn oddaliła się do przyległego gabinetu, a obaj mężczyźni doś długo jeszcze ze sobą rozmawiali.
 Wreszcie minister wstał i podążył do drugiego salonu, aby się pożegnać z panią Kohn.
 — Maż pani — zagadnął ją — jest dziś rozartagniony. Nie mogłem mu wytłumaczyć *l'excelente affaire.*
 Pani Kohn się uśmiechnęła, a minister wyszedł przeprowadzony przez bankiera aż do schodów.
 Tu zatrzymał się Kohn, spojrzął na zegarek, którego igły wskazywały piątą.
 — Jeszcze godzina — szepnął i podążył do swego gabinetu. Tu wydobył z szuflady aparat telefoniczny i zaszeptał:

Teatr letni.

Nasze żony - komedia w 5 aktach G. Mosera i F. Schönthana.

Po środowym przedstawieniu „Naszych żon” jedno z głębi serca wyrwało się życzenie — nie nam — lecz pewnemu pessimście, który nie chęł się zbytkiem szczęścia domowego, a życzenie to brzmiało: O gdyby też takimi w istocie były wszystkie nasze żony!

Dla nas, dzierżących w tej chwili pióro surowego Zoila, serdeczny ten okrzyk zawiedzionego w nadziejach małżonka, starczy za ocenę sztuki pod względem tendencji.

Domyślne czytelnicki zapewne zrozumiały już także, iż piękna połowa naszego ziemskiego bytowania, przedstawiona jest w utworze spółki dwóch najcenniejszych dziś komedjopisarzy niemieckich w świetle arcyponetnem.

Twórcą „Spirytystów” i jeden z twórców „Kawalera folkowego” (jeżeli nie mylimy) podali sobie — pióra, ażeby stworzyć rzecz godną zaiste spółki tak renomowanych pisarzy.

Smiało, bez obawy przesady powiedzied możemy, że w repertuaru współczesnej komedji niemieckiej „Nasze żony” są prawdziwą perłą. O ile, idąc do teatru, spodziewaliśmy się rzeczy banalnie płaskiej, a co gorsza ciężkim niemieckim dowcipem zabarwionej, o tyle oczyszczając letni przybytek naszej Melpomeny, oczarowani byliśmy lekkością, prawie że francuską, opracowania tematu, wesołem a przytem jednak i poważnem traktowaniem kwestji małżeńskich.

Opowiadać pięć aktów, bogatych w akcje i rozliczne epizody, w zawiłkaniu często wielce zabawne, a zawsze interesujące, tego nie podejmiemy się ze względu na szczerze ramy, wyznaczane naszymu sprawozdaniu. Streścićmy rzecz tylko pokrótce:

Młody autor dramatyczny, Paweł Grosser, przedstawia w jednym z teatrów wiedeńskich sztukę swą pod tytułem „Nasze żony”. Młody ten prawnik Apollina, niezający świata, zwłaszcza kobiet, a co najwazniejsza teściowych, pozwała sobie, idąc za panującą modą, przedstawiać kobiety przeważnie w oświetleniu ujemnych ich stron. Teściowemu, dias świeżom, okropny ten pracownik pióra nie szwedzi sądzay z siódmego dna swego kalamarza...

Obecna na przedstawieniu pani Dorn, będąca na szczęśliwym stanowisku żony, matki i... swięrcy, wychodzi z teatru oburzona do wywego, a że jest, jak maż jej Otton Dorn uroczyste stwierdza, kobieta „niezwyczajna”, przeto pragnie rozprawić się z autorem, udzielić mu porządnej lekcji i w tym celu zaprasza go do swego domu. Młody autor przyjmując sproszczenie, lecz nie chcąc zdradzić swego incognito autorskiego, przedstawia się u Dornów pod nazwiskiem swego dobrego znajomego z Drezn, niejakię Corneljus. Lekcja praktyczna o poświęcaniu się teściowym dla dobra dzieci, z początku nader budująca, później zakończona porażką pani Dorn, idzie swoim porządkiem, swoim porządkiem są następują zawiłkaniu z powodu, że rozczywisty Corneljus z Drezn wchodzi także w akcję, co daje powód do nader interesujących nieporozumień między dwiema panienkami — Heleną córką Dornów i niejaką panną Ella, jej kuzynką. Obie kochają się w Corneljusie, Ella w prawdziwym, Helena w skomponowanym, a intryga w tem polega, że obie biora dwóch tych panów za jedną i tę samą osobę. Przy końcu sztuki nieporozumienie wyjaśnione się — zawiłkanie i rywalki rozchodzą się przednane, bo każda zdobywa tego Corneljus, którego pragnęła.

W grę wchodzi także zięć Dornów, młody, trochę roztrzepany lekkość nazwiskiem Stein, wspólnik interesu handlowego, który wdawczy się w niepewne spekulacje, traci majątek. Tak nam nim, jak i nad jego wspólnikiem Hilbergiem wisi miecz ruiny majątkowej i niesławy i obaj byłiby zgubieni, gdyby w chwili decydującej nie znaleźli pomocy w swych dobrych żonach.

Ostatecznie, po szczęśliwie przebytych perypetjach, gdy katastrofa bankructwa zostaje uchylona, a dwa nowe małżeństwa skojarzone, wypływa ze sztuki ten morał, że nie takie nasze żony i nasze teściowe zle, jak ich niektórzy pisarze malują; zwłaszcza zaś swięrcy niektóre są czasem prawdziwymi aniołami dobroci, poświęcenia i... wyrozumiałości.

Dla scenicznego przeprowadzenia danego tematu powyższego mamy same tylko pochwały; rzecz napisana jest w całym tego słowa znaczeniu szczęście i niezwykle interesująca.

Niemniej i wykonaniu sztuki należne uznanie oddać musimy. Obsada była wybora. Główną rolę swięrcy odegrała pani Gostyńska con amore. Sekundarję jej znakomicie pisyne usposobiony p. Zboński, jako małżonek wielce uległy. Świętym typem lekkiego, lecz poczciwego zięcia był p. Trapszo. Autorem niefortunnym, który pod wpływem Dornowej i jej córki Heli nawraca się, był p. Woleński, poprawny w każdym calu. Roczywistego Corneljus grał starszanie p. Milewski. P. Chmieliński dał interesującą postać Hilberga, poważnego wspólnika firmy, na swank narazonej. Wreszcie doskonałym „komisjonerem” wyznania mojąszowego był p. Feldmann, który stworzył figurę arcycepcyjszną.

O reszcie pań, które brały udział w przedstawieniu, umyślnie wspomniamy osobno, bo był to formalny turniej naszych najdzielniejszych i

najpiękniejszych sił w wydziale najrdziejniejszej — w wydziale nainnych. Królowała p. Kwiecińska jako Hela, obok niej stanęła godnie jej rywalka (w roli Elli) panna Czaplinska. Panny Szasanka i Praunówna, jako młodziutkie sześcioro, równie też chwalnie wywiązały się z ról swoich, bardzo a bardzo wdzięcznych. I panna Urbanowiczówna dała dobry typ... arcywajnej służącej.

Oto pobieżna wianka wrażeń wczorajszego przedstawienia sztuki, której pogodny koloryt, szczerza wesołość, dowcip naturalny bez zjadliwej żółci lub pesymizmu i tendencja piękna, powinny zjednać stałe, a zasłużone powodzenie na scenie naszej.

Teatr był pełny, a publiczność bawiła się z szczerem zadowoleniem.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Sprawozdanie tygodniowe izby handlowej przemysłowej o cenach złoży i produktów we Lwowie od 4. lipca do 11. lipca 1891 r. bez opłaty akcyzowej. Pszenica 980 do 1030, żyto 720 do 760, jęczmień browarny 6— do 635, pastewny 515 do 550, owies 710 do 740, hrozka 835 do 875, kukurudza zeszłoroczna 575 do 650, nowa — do —, groch do gotowania 7— do 750, pastewny 5— do 6—, fasola 550 do 575, bobik 575 do 630, wyka 5— do 530, koniżyna 40— do 45—, koniżyna szwedzka — do —, anyż rosyjski 22— do 24—, anyż płaski 20—, do 22—, kminek 17— do 19—, rzepak zimowy 1350 do 1375 na jesień — do —, rzepak nowy 1250 do 1325, linianka 950 do 10—, nasienie lmiane 1150 do 12, chmiel na jesień 107— do 116—, nafta zwykła 1425 do 1525, salomowa 1650 do 1750, wszystko za 100 kilogr., spirytus 10.000 litr-procent, gotowy kontyngentowany podatkiem konsumcyjnym 5245 do 5265.

Przegląd polityczny.

* W minioną niedzielę odbyło się w Pradze zgromadzenie czeskiego związku włościańskiego, w którym wzięło udział 150 członków. Członek wydziału, Alfons Stiasny, zwrócił się w gwałtowny sposób przeciwko dotychczasowemu stanowisku klubu młodocześniego w parlamencie. Mową Stiasnego powitano oklaskami, co jest tem dziwniejsze, że związek założony został przez Młodoczych i że wszyscy jego członkowie należą do stronnictwa młodocześniego.

* Z Gópfritza, w Austrii Dolnej donoszą do Fremdenblattu: Z powodu manewrów cesarskich, które odbędą się z początkiem września, a w których wezmą udział cesarz, tudzież cesarz Wilhelm i król saski, czynią wielkie przygotowania. Teren manewrów, rociągający się od Gópfritza do Waidhofen nad Dyja (Thaya), sbałali oficerowie sztabowi II i VIII. korpusu armji. Obecnie przybył tu szef generalnego sztabu, hr. Beck, na kilkudniowy pobyt. Monarchowie zamieszkają podczas manewrów w zamku Schwarzenau, który staraniem właściciela, hr. Widmanna, byłego namiestnika Tyrolu, został zupełnie odnowiony. Główna kwatery i komenda manewrów będzie w Gópfritzu. Arcyksiężęta: Albrecht, Rainer i Wilhelm zamieszkają w hotelu, zaś hr. Beck i oficerowie generalnego sztabu u burmistrza Eckla.

* Przed kilku dniami zawarty został traktat handlowy między Serbją a Czarnogórą. Traktat składa się z trzech paragrafów i ma o tyle polityczne znaczenie, o ile jest pierwszym widomym znakiem rosyjskiego patronatu. Serbją i Czarnogórą zapewniają sobie możliwe największe ustępstwa tak co do wywozu, jak i dowozu; jednak ludność wcale z ułatwień tych nie skorzysta, gdyż Serbją nie wprowadza się w granice państwa księcia Mikołaja, jak i przeciwnie Czarnogóra nie wywozi nic na rynki swego sąsiada.

* Pogłoska, której niedawno zaprzeczano, jakoby car odwiedzić miał dwór berliński, pojawiła się na nowo. Podobno na dworze petersburskim niektórzy czynnicy używają wszelkich wpływów, żeby temu przeszkodzić; mimo to ma być rzeczą pewną, że car pojedzie do Kopenhagi i do Berlina. Jedną z wysokich rosyjskich figur miała się wyrazić, że po odwołaniu floty francuskiej, Francuzi nie będą potrzebowali obawiać się berlińskiej wizyty.

* W kołach politycznych zwróciła ogólną uwagę ostra forma, w jakiej Nordd. Allg. Zig. zaprzecza doniesieniom o niemiecko-rosyjskich rokowaniach dla zawarcia traktatu handlowego. Ogólnem jest zdanie, że nie ma mowy o poprawie stosunków ekonomicznych między Rosją a Niemcami. Według Köln. Zig., młodszemu synu ks. Bismarka, hr. Wilhelm, ustąpi niabawem ze służby rządowej.

* Cesarz Wilhelm II. wahał się przez dłuższy czas, czyjejmiej pójść śladami: Fryderyka II. czy Marka Aureliusza. Mowa, jaka wypowiedział do lorda majora Londynu, stanowczo zdecydowała tę drugą drogę. Do rozwiązania kwestji socjalnych, które tak żywo zajmują szlachetnie jego umysł, potrzeba mu długotrwałego, stałego pokoju, a jeżeli tylko ze strony Francji obawia się zakłócenia tego pokoju, spokojnie może oddać się swoim pracom, bo z tej strony żadne nie grozi niebezpieczeństwo. Tak zapewnia Journal des Debats, zastanawiając się nad całym przebiegiem odwiedzin cesarza Wilhelma na ziemi arcybiskupiej. Gdyby ów pogląd w istocie był wra-

zem usposobienia całego francuskiego ludu, w co zresztą wierzyć trudno. Europa spokojnie spoglądałaby mogła w przyszłość i oczekiwałaby ufnieścią normalnego gojenia się ran społecznych.

* Mnóstwo sensacyjnych pogłosek krąży o zachowaniu się Watykanu wobec odnowienia trójprzymierza. Fakt przedłużenia traktatów, w związku z postawą Anglii, wywołał w kołach watykańskich wielkie niezadowolenie i kardynał R am p olla miał udzielić wskazówek nuncjuszom papieskim, aby nadal zwracał większą uwagę na usposobienie ludów, niż na panujących, ponieważ Watykan niczego od nich spodziewać się nie może. Jeden z dzienników rzymskich donosi nawet, jakoby pomiędzy Watykanem a republiką francuską zawarta została formalna ugoda, która zobowiązuje Watykan, na wypadek wojny usposobić duchowieństwo katolickie przychylnie dla Francji, a republika francuska ma za to popierać dążności Watykanu do przywrócenia świeckiej władzy papieża. Dalej, według doniesienia Eclair, dzienniki watykańskie Osservatore Romano i Moniteur de Rome przeszły w posiadanie francuskie, ponieważ Watykan, skutkiem pogorszenia się finansów kurji rzymskiej, nie jest w stanie utrzymać tych organów i dlatego chętnie przyjęło propozycję ambasady francuskiej, która zobowiązała się popierać materialnie te pisma pod tym jedynie warunkiem, że nie będą zaczęły wewnętrzną polityki francuskiej, a natomiast wystąpią otwarcie przeciwko trójprzymierzom.

(Telegramy z innych pism.)

Buenos-Ayres 16. lipca. Bank włoski w Rio-plata, wiadomości, iż rozpoczęła na nowo zwykłe swoje czynności. (G. L.)

Paryz 16. lipca. Zwyżkę dochodów skutkiem zaprowadzenia nowej taryfy celniczej obliczają na 70 milionów franków.

Na wczorajszym zebraniu służby kolejowej, w którym wzięło udział przeszło 4000 interesowanych, uchwalono ogólne bezrobocie. Wapliwem jest jednak, czy się to powiedzie, albowiem maszyniści, palacze i inni ze służby kolejowej niechęć przyłączają się do strejku. (G. L.)

Paryz 16. lipca. W izbie deputowanych Land zapowiedział interpelację w sprawie przymusu paszportowego na granicy alaska-francuskiej.

W chwili, gdy generał Mace powracając z rewji przejeżdżał ulicą Saint Clud, wysnął się z póżród tłum jakiś młodzieniec i wystrzelił w powietrze. Powód tego kroku nieznany. Młodzieńca aresztowano. (G. L.)

Rada państwa.

(Telegram „Dziennika Polskiego”)

Wiedeń 16. lipca. (Z izby posłów) Jener. mowca Pacak (contra) zwracał się przeciw wewnętrznemu językowemu urzędowemu w Czechach, który narusza równouprawnienie i ma rozmaite inne skutki fatalne w następstwie. Reskrypt ministerjalny z 3. lutego 1890 należy uważać, jako nielegalny, gdyż prawie każdy sędzia w Czechach winien jest władać obu językami krajowymi. W końcu występował ten mowca za poprawą losu djetersjuszy.

P. Jaques akcentując ważność i doniosłość reform kodeksu karnego, procedury karnej i procesu cywilnego, polemizował namietnie z p. Schneidrem. Wśród tego cytował te paragrafy kodeksu, w myśl których podpada karze ten, kto nie chce złożyć przysięgi albo do czego podobnego innych zachęca.

Sprawozdawca specjalny p. Madeyski spowiada się na podstawie deklaracji ministra, że reforma procesu cywilnego podjęta zostanie nie częściowo, ale jako całość niepodzielna. Mowca domaga się również reformy przepisów egzaminacyjnych dla kandydatów sędziowskich, jak niemniej podniesienia tego stanu sędziowskiego w ogóle do wysokości, na której on znajduje się u p. we Francji i Niemczech. — Po mowie p. Madeyskiego, etat sędziowski został we wszystkich pozycjach przyjęty.

Przy etacie pensyjnym wniosk p. Weigel rezolucje, w których domaga się: ustanowienia stałego powszechnego funduszu pensyjnego i prowiżyjnego dla urzędników i sług państwowych; dalej przyznania wdowom i sierotom po urzędnikach 5. aż do 11. rangi włącznie, t. z. kwartału śmiertelnego i odpowiedniej duchowi czasu reformy norm o pensjach wdowich, dodatkach edukacyjnych dla sierót, prowizjach i darach z łaski; wreszcie państwowej pomocy ku utworzeniu kas pomocy, lub kas dla chorych, dla urzędników i sług państwowych i naturalnie uwolnienia wszystkich tych funduszy od należytosci skarbowych. — Wszystkie te rezolucje miały dostateczne poparcie w izbie.

Po końcuem i przemówieniu sprawozd. L. Lupa, rozdział „etat pensyjny” został uchwalony, a rezolucje rzezzone p. Weigla przekazano komisji budżetowej.

Z kolei przyjęto, w drugim i trzecim czytaniu, przedłożenie rządowe, dotyczące ugody z reprezentacją krajową Bukowiny, w sprawie uregulowania stosunków tamtejszego funduszu indemnizacyjnego.

Na odmówne pytanie p. Luegera, odpowiedział minister handlu, że rząd z tej przyczyny nie rozpoczął równocześnie rokowań z „Towarzystwem kolei państwowych” o upaństwowienie

tychże, ponieważ w roku 1895 będzie można sieć anstrjacką tego Towarzystwa wykupić pod warunkami, bez porównania korzystniejszymi dla skarbu.

Na posiedzeniu wieczornem dokonano wyborów do delegacji. Młodoczesi nie byli obecni, ponieważ w miejsce 4 żądanych przez nich mandatów, chciano im ofiarować tylko 3. Gdy następnie mimo to trzech z nich wybrano (Herold, Kaftan, Kaizl), ci zakomunikowali wiceprezydentowi, że wyboru nie przyjmują, skutkiem czego dziś przyjdzie do ponownego rozdziału tych 3 mandatów.

Z Galicji uczestniczyć będą w delegacji pp.: Dawid Abrahamowicz, Benoe, Biliński, Chrzczanowski, Czajkowski, Jaworski, Mandyczewski. Jako pierwszy zastępca: Szczepanowski, jako drugi: Henzel.

Wiedeń 16. lipca. (Z izby posłów). Projekt ustawy o jurysdykcji konsularnej przyjęto bez rozpraw w drugim i trzecim czytaniu. Przy obradach nad wnioskiem p. Spensa co do uregulowania rozdziału kontyngentu wódczanego, zaproponował p. Rutowski imieniem komisji odpowiednią zmianę ustawy z 20. czerwca 1888.

P. Alfons Czajkowski, postawił wniosek, aby § 7. ustawy o podatku wódczanym, zmienić w tym duchu, iżby pozostający ewentualnie w dniu 30. kwietnia kontyngent, rozdzielał wyłączenie na gorzelnie rolnicze. Wśród obrad nad tym wnioskiem, oświadczył min. Steinbach, że nie może zgodzić się na przyjęcie tego ustępu do tekstu ustawy, gdyż on stałby się formalną premją dla Węgrów, którzy zawsze w d. 30. kwietnia wiedzają, jakiej ilości spirytusu gorzelnie rolnicze nie objęły, regulowałyby według tego swój import do Pradziławy. Obecnie zdarza się przeciż, że nawet w maju i później, bywa gorzelniom rolniczym, na ich życzenie, wolny kontyngent przeznaczony. — Minister zapewnia z całą energią i stanowczością, że jak długo on tekę swoją piastował będzie, pozostający kontyngent jedynie gorzelnie rolnicze otrzymają zawsze. Ku temu zaś nie potrzeba żadnej ustawy i można rzecz ze spokojem egzekutywie pozostawić.

Otóż wobec tak zdecydowanego oświadczenia ministra skarbu, prezes Jaworski cofnął imieniem Koła polskiego wspomniany wniosek, co izba przyjęła oklaskami.

W miejsce 3 Młodoczych wybrano do delegacji pp.: Dostala, Silva Tarouccę i Tauschego. Zresztą załatwiła izba parę mniej ważnych wniosków.

P. Sokołowski uzalał się w prywatnej rozmowie z ministrem Schönbornem, że N. Reforma została za step z jego mowy skonfiskowaną. Minister przetrzeł połowii krakowskiemu, że natychmiast kaze sobie przystać sprawozdanie z Krakowa.

W izbie trwają dalej rozprawy nad ostatnim punktem porządku dziennego, mianowicie „ustawa o zarachach bydlęcych.” P. Struszkiewicz zabiera głos.

Telegramy „Dziennika Polskiego.”

Bukareszt 15. lipca. Z powodu rocznicy francuskiej rewolucji, przypadającej w dniu wczorajszym, odbyło się tu wczoraj uroczyste położenie kamienia węgielnego pod nową szkołę francuską. Na kosztu budowy tej szkoły, ofiarował Philipesco 20.000 franków. Podczas uroczystości poset francuski miał patriotyczną przemowę, na którą odpowiedział mu jeneralny sekretarz ministerstwa oświaty. Po uroczystości odbyło się wspaniałe przyjęcie, a wieczorem w gmachu poselstwa francuskiego bankiet, podczas którego wznoszono toasty na cześć Francji i Rumunii. Prezes ministrów i minister spraw zewnętrznych odjechali, jako reprezentanci rządu do Jass na pogrzeb Cogolniceana. Króla zastępował będzie jego przyboczny adiutant.

Praga 16. lipca. Komenda tutejszego korpusu zakazała kapelom wojskowym udziału w publicznych festynach i zabawach jakiegokolwiek stowarzyszeń prywatnych, ponieważ świeżo wygłosiła publiczność jedną z nich, która wzbraniała się odegrać hymn rosyjski.

Wiedeń 16. lipca. „Wiener Zig.” ogłasza, że rada sądu wyższego Martynowicz Hipoliti w Czarnolowach, został mianowany prezydentem w sądu krajowego w tem miesiącu.

Wiedeń 16. lipca. Operacja dokonana na sz Milanie czarnogórskiej miała przebieg prawidłowy, stan pacjenta polepszył się znacznie.

Paryz 16. lipca. Ponowne zgromadzenie 4000 członków służby kolejowej, uchwaliło strejk powtórny. I w samej rzeczy wczoraj rano około robotników towarzystwa koła Pariz-Lugdun zastanowiła swa prace.

Nowy Jork 16. lipca. Przemysł, przy wyładowaniu niu pewnego parowca, eksplodowała skrzynia z dynamitem. Dwóch robotników zginęło na miejscu, sternik i jeden z inżynierów ciężko ranni.

Wiedeń 16. lipca. Wczorajsza giełda wieczorna: Kredyty 295.37; renta majowa 92.65 — złota 111.15; marcowa 103.15; węgierska złota renta 105.30; alfidalskie 202; siedmiogrodzkie 201.25; norbany 2735; ludwici 212; sztabany 287.60.

Buda-Peszt 16. lipca. W izbie poselskiej interpelował dep. Horański prezesa gabinetu w sprawie demonstracji w Rjece, podczas

pobytu tamże cesarza, a dep. Ugron co do udziału osób wojskowych w tych wybrkach.

Paryz 16. lipca. Dziennik Jour publikuje list fabrykanta broni Tripesnego, który sarsuca Turpinowi, że sprzedał zagranicę tajemnicę prochu bezdymnego. — Paris donosi, że Freycinet przedłożył plany nowego ufortyfikowania Belfortu.

Berlin 16. lipca. Norddeutsche Allgemeine Zeitung zaprzecza doniesienia Figara, jakoby ambasada w Paryżu wzbraniała się wizać pasporty podróźnych francuskich domów handlowych.

Metz 16. lipca. Przybył tu na dwudniowy pobyt minister wojny, generał Kaltenborn.

Zurich 16. lipca. Izba kryminalna trybunału związkowego zasądziła zaocznie Castioniego, za zabicie radcy stanu, Kossiego, na ośm lat ciężkiego więzienia i utratę praw obywatelskich przez przeciąg lat 13.

Chrystjanja 16. lipca. Zgromadzenie delegatów robotniczych w Drammen, reprezentujące około 20.000 robotników norweskich, uchwaliło żądać od rządu, aby z funduszu państwa zakupił grunta i rozdzielił je darmo między rolników, oraz utworzył państwowe zakłady kredytowe dla rolnictwa.

Bukareszt 16. lipca. Rząd rumuński zaprowadza wzdłuż granicy rosyjskiej kordon wojskowy, aby przeszkodzić napływowi żydów rosyjskich.

Petersburg 16. lipca. Tutejsza prasa nie tai swego gniewu z powodu podróży cesarza Wilhelma do Anglii. Kilka pism radzi, aby niejako w odpowiedzi na tę podróź, Rosja łącznie z Francją wniosła protest przeciw angielskiej okupacji Egiptu. Tutaj w Kronstadzie robią wielkie przygotowania na wspaniałe przyjęcie floty francuskiej.

Queenston 16. lipca. Przybył tu król wicz grecki Jerzy.

Wiedeń 16. lipca. Giełda zbożowa. Pszenica na jesień 932, żyto 825, owies 575.

Przyjechal do Lwowa. dnia 16. lipca 1891 r.

HOTEL ZORZA. S. hr. Tarnowski, z Krakowa. A. dr. Nazarkiewicz, z Podola ros. L. ks. Radziwiłł, z Zagrobeli. L. Rutuizynski, z Kijowa. W. Bojarski, z Tarnopola. S. Madkiewicz, z Wołynia. H. Steiermark, z Kolomyj. W. Goldstein, z Miskolca.

HOTEL FRANCUSKI. M. hr. Rozwadowska, ze Stanisławowa. W. hr. Olizar, z Laskiego. M. Łazornik, z Wierzbicy. B. Spiere, A. Schernant, z Krakowa. M. Weissenstein, z Iglawy. M. Margolius, z Berlina. G. Gutsch, I. Bernlochner, I. Selbiger, z Wiedna. W. Jasienicki, z Czerniowca.

HOTEL CENTRALNY. E. Widerfeld, ze Stanisławowa. Z. Zarewicz, z Gródka. P. Popławski, z Oknia. C. Trzeźniski, z Woli. A. Dziemborski, z Nadwórny. I. Zaiser, z Laszek. A. Staub, z Kolonji. C. Stewicki, z Brzeźcia liwowskiego.

HOTEL WARSZAWSKI. M. Filipowski, z Wiednia. I. Łenczyński, z Stowicy. P. Limbarger, z Berezówki. T. Mokłowska, ze Strzya. A. dr. Skórski, z Popowic. A. Medwedki, z Niżankowic. W. Wieliczanski, z Polczyńca. Dr. I. Konarszewski, z Halicza.

NADESLANE. M. JONASZ

DOM BANKOWY I KANTOR WYMIANY we Lwowie, ulica Jagiellońska 13, kupuje i sprzedaje wszystkie efekta i monety i po najdokładniejszym kursie dziennym.

Zlecenia z prowincji wykonuje niezwłocznie bez doliczenia prowizji. Promocy do wszystkich ciągłych. Los zakupiony w tym kantorze padł główna wygrana w kwocie 50.000 zł.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych Dr. Kazimierz Podlewski

po odbyciu specjalnych studiów na klinikach prof. Fourniera Besniera w Paryżu, Lassara w Berlinie, i Kaposiego w Wiedniu, zamieszkał przy ulicy Sobieskiego 10. Dom przedmieście z ulicy Wałowej 1. 9.

Ordynuje od 11. do 12. i od 3. do 5.

Pozegnanie. Wszystkim mi zyczymy w krtymy nie miałem sposobności osobiście się pożegnać, zaświadczam o odjeździe serdecznie uścisk i prośbę o zachowanie mnie w pamięci.

Prof. Joachim Poselt.

Ilustrow. czasopisma humorystycznego „SMIGUS”

Nr. 14 wyszedł już z pod prasy — i jest do nabycia w Administracji „Dziennika Polskiego” (plac Marjański 1. 6), w „Biurze dzienników”, w trafikach i księgarniach.

Lwów, z Izby handlowej dnia 16. Lipca 1891 r.

Table with columns for 'Akcje za sztukę' and 'Lwów, z Izby handlowej'. Lists various stocks and their prices.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Table with columns for 'Wiedeń, dnia 16. Lipca 1891 r.' and 'Berlin, dnia 16. Lipca 1891 r.'. Lists exchange rates and prices for various goods.

RUCH POCIĄGÓW KOLEJOWYCH.

Table with columns for 'Do Lwowa przychodzi' and 'Ze Lwowa odchodzi'. Lists train schedules and routes.

CENY ZBOŻA

Table with columns for 'Lwów', 'Tarnopol', 'Podwolewska', 'Jaroslawa'. Lists prices for various types of grain.

TEATR LETNI — Dziś: Po raz drugi NASZE ŻONY

komedia w 5. aktach G. Mosera i Fr. Schönthana przełożył M. Sacharowski. Karol Hilberg) kupcy, spółka pod firmą T. Karol Hilberg) Stein et Hilberg) Otton Dorn) Adela, jego żona) Helena (służąca) i jej córki) Katarzyna, żona Karola) Ella Brandt) Paweł Grosser, literat) Maksymilian Ott) Ulryka, kucharka) Pfeffermann, właściciel) Anna, służąca) 1 gość) 2 gość) 3 gość) Ferdynand) Kelner) Rzeźnik) Jutro p. w 3. Drugi w M. riny

